

BISERICA și ȘCOLA.

Fóia bisericescă, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria :
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERȚIUNILOR :

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacției

„BISERICA și ȘCOLA.“

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Pentru apărarea confesiunii.

II.

Ne găsim astăzi într'un timp, când toate confesiunile din țară, și putem dice din întregă lumea sunt îngrijite de sorțea și viitoriul bisericii. Tóte confesiunile plănuiesc, și lucrăză pentru apărarea și întărirea puterii și influinții religiunii asupra popórelor. Este motivată acéstă lucrare, deóráce vieța omenescă și vieța popórelor în genere depinde dela ideile, de cari se conduce lumea. Ideile, bune, seau rele, stăpănesc ómenii și popórele. În fața acestui fapt ne-tăgăduit s'a început, fiă din rěsbunare, seau din vanitate omenescă, — cu deosebire cam dela jumătatea a doua a veacului al optspredecelea a se propaga idei greșite, necreștinesci, cu scopul ca să-se facă front religiunii și ideilor dumnezeiesci ale evangheliei. Prin aceste nefericite idei omul s'a pus în conflict și în luptă cu Dumnezeu; ér sfârșitul și urmările acestei neiertate lupte le vedem, și sémțim destul de greu în situațiunea posomorită și în necazurile vieții de astăzi. Spre a ieși din acéstă penibilă situațiune, lucrăză astăzi bărbați mari și ómeni de valóre, ca să redea religiunii și bisericii puterea și influința ce-i compete, ca instituțiune divină în educațiunea tinerimii și preste tot în vieța și în desvóltarea popórelor. Și negreșit trebuie să lucrăm și noi, biserica și poporul român tot cu mai multă îngrijire și prevedere. Acéstă o cer dela noi trebuințele și spiritul timpului, în carele trăim, și în special trebuințele de desvóltare ale poporului nostru pre tóte terenele vieții.

Ne trebuiește astăzi mai multă religiune, mai multă vieța bisericescă. Când constatăm acéstă, adăogem tot de odată ceea ce de altcum se scie, că la

noi este multă vieța bisericescă. Avem în decursul anului mulțime de adunări și întruniri, tóte pentru a promova interesele mari ale bisericii și poporului. Și negreșit însemnate rezultate am obținut prin adunările nóstre constituționale bisericesci. Am făcut multe, dar trebuința este, ca să facem șilnic tot mai mult. Pentru ca să putem face acest de lipsă mai mult întempinăm însă pré de multe ori o însemnată scădere a lumii de astăzi, și anume: lumea de astăzi este pré mult dispusă a calcula pentru moment, pentru ziua de astăzi și pre puțin aplecată a gândi și a trăi pentru ziua de mâne și pentru șilele ce vor urma de mâne înainte. Acest mod de gândire și de vieța al lumii de astăzi de sigur nu se nimeresce cu intențiunile și cu modul de gândire și de vieța, ce-l reclamăză dela noi biserica. În biserica și în lucrările, cari le cere dela noi biserica în interesul desvóltării și înaintării poporului, de lipsă este, ca să gândim, și să lucrăm pre ani mulți înainte, pentru că înaintarea unui popor prin religiune și prin biserica se efectueiesce de regulă în un mod mai anevoios.

Pre alte terene se póte întemphia de multe ori să-se realizeze ceea ce dice poetul: „când norocu-și schimbă pasul, n'aduc ani ce aduce césul“. În biserica și pentru biserica însă sunt, și pot să vină adese ori întemplări norocóse și situațiuni, favorabile. Sânt neapérat bune și de dorit, ba mergem mai departe, și dicem, că ar încapé fórte mult pre noi astfelu de întemplări și situațiuni favorabile. Dacă vor fi să vină, le primim cu mult plăcere, dar în același timp dechiarăm, că nu putem, să asceptăm după ele. Caracteristica bisericii este, că „vecinic lucrăză“, și deci biserica nu se póte abate dela dorința de a lucra nici pentru un moment; ér con-

clusiunea din toate acestea este, ca să nu ne seducă, și să nu ne împedeze dela o lucrare mai spornică în viața noastră bisericască modul de gândire al unora din lumea de astăzi de a accepta schimbări și situațiuni mai favorabile. Astfeliu de situațiuni favorabile pot să vină, le dorim din totă inima; dar pot să și nu vină mai curând, precum le acceptăm, ér mai până la o astfeliu de eventualitate nu putem să stăm pre loc; ci trebuie să-ne mergem mersul înainte. Pentru ca să-ne putem urma cu succes mersul înainte, suntem siguri vom trebui să luptăm greu cu această scădere a veacului, în care trăim. Pot să fiă și între noi ómeni, care să gândescă astfeliu, cari să credă, că în biserică vom poté lucra mai cu sporiu, numai venind și potând întra în o situațiune mai bună, mai favorabilă. Adevărul fiind însă, că nu putem să stăm nici pe un moment pre loc în viața și desvoltarea noastră bisericască, ne vom sili să convingem, și prin convingerea să căscigăm pre toți pentru ideile și modul de gândire, ce-l reclaméză dela noi biserică Domnului.

Păhar plin de amărăciune este de sigur această lucrare a noastră; dar dacă ne este, și ne va fi scris în cartea sortii ca să trecă această încercare dela noi, — nevoiți suntem, să bem și păharul acesta, pentru că mari sunt interesele legate de densusul.

Spre scopul acesta vom începe mai nainte de toate să reintrăm cu mai multă greutate a răspunderi înaintea lui Dumnezeu și a posterității în programa de viață și în linia de controlă rămasă nouă din be-trâni. Istoria noastră bisericască și națională ne este mărturie viiă, că fericirii nostri naintași inspirați au fost în modul lor de gândire și în toate acțiunile lor, mari și mai mici, de o singură idee: și anume de a salva și de a desvolta individualitatea noastră națională prin religiune și prin biserică, prin apărarea și desvoltarea confesiunii, teren, pre carele, așa se pare cel puțin, că pentru un moment în urma împrejurărilor din timpul din urmă pre ici, pre colo, se cam vede câte o mică abatere. Este de nătăgăduit o greșelă și cea mai mică deraiare dela linia noastră de conduită, rămasă din be-trâni. De aceea datorință avem, ca în măsura în carea sêmțim acesta deraiare, să-o reluăm vechia noastră liniă de conduită.

Aici în această fundamentală idee se găsește și astăzi baza și punctul nostru de mănecare în lupta noastră ulterioară pentru viață și desvoltare. Vom întâmpina de sigur mari divergințe în această cale a noastră, pentru că cu puțință este ca în lupta noastră îndreptată în această direcțiune să întimpinăm diver-

gințe și chiar un feliu de certy în familiă. Acestă împrejurare însă nu ne-a descurajat în trecut, și nu ne va suprinde nepregătiți nici de astăzi înainte. Biserică și popor vechiu și îmbetrănit în necazuri suntem noi, biserică și neamul românesc. Nu ne va abate dela calea noastră nimic, cu atât mai puțin acel răsboiu de vorbe, care se înscenéză din când în când din câte o parte, ca să ducă lumea în rătăcire. Cine ascultă și lucréză la înaintarea poporului după principiile evangheliei, nu rătăcesce, ci-și urméză cu sporiu și cu siguranță calea înainte.

A merge înainte cu sporiu și cu siguranță este chiamarea și scopul bisericii, ér pentru a ne găsi în serviciul sfintei noastre biserici neapărat vom face totul pentru apărarea confesiunii, și în special ne vom deprinde, ca în modul nostru de gândire și acțiune să avem în vedere ziua de poimâne mai mult decât ziua de astăzi.

Prelegeri din Sintaxa română.

(Continuare.)

3. **Propoziția condițională** arată condiția, sub care să întâmplă cele exprimate prin principală; ea se introduce prin conjuncțiunile condiționale: *dacă, de, decum va, când, la cás când*. Ex.: *De mai ținea lupta* numai câtă ai ațita un foc, s'ar fi muiat și cine scie, ce să întâmpla. (Cr.). *Decum va poți, vină și tu*. *Dacă-î venia somnul ea îndată lua apă rece și-și spela fața.* *La cás când, n'as poté sosi la timp*, nu mă așteptați. *Când aceste dovedți n'ar fi de-ajuns*, as recurge la un document și mai prețios. — **Arare-ori** se introduce și prin *să* (= lat *sí*) cu conjunctivul: *Să sciu, că nu vine, nu l-aș aștepta în zadar. Să am bani, multe mi-aș cumpăra. Să fiu eu la largul mieu și tu la strimțul têu, ț-aș arăta eu.*

4. **Propos. concesivă** arată o concedere (îngăduire) și se introduce prin conj.: *deși, cútóte-că, macar-că, chiar dacă, chiar să, chiar de, sau prin: ori-cine, ori-cum, ori-ce, ori-cât, fie, de... și*. Ex.: *Macar-că până-acum m'au cerut multți, dar nu m'a îndemnat inima să aleg penicil-unul din ei* (Alex.). *Nici-un flăcău din sat nu voia să se amestece cu dînsul, sau, deși se apropia vre-unul de el, o făcea numai ca să-l ia în ris* (id.). *Fie pânea cât de rea, tot mai bine'n țara mea. De te-ai și ruga de el, tot nu te-ar erta. Chiar să nu-ți împlinescă cererea, tu trebuie să-l rogi. Ori-ce vei-face, nu vei scăpa din mânil mele. Cu toate-că m-ai făcut mult rău, îți voi sta într'ajutor.*

De prinderea LXVII. Scoteți din bucata x. toate propos. secundare de cauză arătând la fie-care din ele: 1) dacă este propos. causală propriu zisă, finală, condițională ori concesivă și 2) care e principală, dela care atîrnă.

Cap XVI.

Propoziția predicativă.

Propoziția predicativă întregesce înțelesul principalei fiind locul unui predicat. Ea arată, ce este, sau cum este subiectul din principală. Ex.: *Tu ești, cel-ce mai vîndut* (= *Tu ești vîndătorul meu*). *Omenii de astăzi nu mai sînt cum erau cei de-odinioară*. *Ei sînt, cel-ce bea sînge*. *Copiii de regulă sînt, precum sînt și părinții lor*. *Tu ești tot, cel-ce ai fost*.

De prinderea LXVIII. Analizați propozițiile următoare: Cum ajung în pădure, sapă o gropă adîncă (Cr.). Pe-unde trecea, lumea din toate părțile îl înghesuia, pentru-că piatra cea mare din capul cerbului strălucia, de se părea, că Harap Alb soroare cu el îl ducea (id.). Când a venit sfînta Duminecă dela biserică și a văzut copiii lauți frumos și toate trebile bine făcute, s'a umplut de bucurie (id.). Viața socială azi nu mai este, cum era în vremele bătrîne. Să grăbim să fugim, căci zorile se răvarsă (Od.). Fiul acestui boer veni să-și redobîndască drepturile părintesci (id.). Acești doi prețini bunii se despărțiră, fără să-și aducă aminte, că ei nu se vor mai întîlni pe această lume. Multă vreme ei rătăciră pe poteci și pe cărări pierdute, până-ce deteră într'un drum mare (Od.). Părinte, când va toca de noapte, să trecă cu toca pe la ușa noastră, ca să mergem și noi la biserică (id.). Trei ani au trecut, decînd nu ne-am văzut. Păzitorii ei fură așa de crunți, încît nici voi nu-i deteră să mergă la biserică (Od.). De voiți muri peste pușin, să spunî regelui să zidescă biserică, în cari se vor face rugăciuni pentru cei-ce au murit întru apărarea țării (id.). Precum spicele în vremea cōsei zac unele peste altele, așa și oșe peste oșe de morți grămădite acoperiau pămîntul (Bălc.). Tresari, cași-cum ai vedea o nălucă. Deși vorbeai tot o limbă, nu se mai înțelegeau (Bălc.). Să se bată cu el Făt-Frumos nu putea, pentru-că Genarul era creștin (Emin.). Ei fugiau, cum fug razele lunii peste adîncile valuri ale mării (id.). Voi sinteți, cei-ce faceți nedreptățile cele mai mari.

Recapitulațiune.

(§. 37—42).

1. Ce sînt propozițiile circumstanțiale? Cum se impart propozițiile circumstanțiale? Ce sînt propozițiile circ. de loc. și cum se introduc? Exemple. Ce sînt propos. circ. de timp și cum se introduc? Exemple. Ce sînt propos. circ. de mod și cum se introduc? Exemple. Ce fel de propoziții aparțin la cele de mod? Exemple. Ce sînt propos. circ. causale? Cum se subîmpart propozițiile causale? Cum se introduc causalele (propriu zise), cum finalele, cum condiționalele și cum concesivele? Exemple.

2. Ce este propoziția predicativă? Exemple.

Cap XVII.

Prescurtarea propozițiilor secundare.

Propozițiunile subordonate foarte adese-ori se pot înlocui cu partea secundară corespunzătoare,

saŭ cu o construcție, ce are același înțeles. Acastă înlocuire a propoziției subordonate se numește *prescurtarea propoziției secundare*.

La prescurtarea unei propozițiunii verbul predicatului de regulă se pune în cutare mod impersonal, iar particula introductivă se lepădă.

În general deosebim trei feluri de prescurtări:

- a) **Préscurtare prin gerundiū.**
- b) " " **infinitiv.**
- c) " " **participiū.**

Exemple: Pomul *bătut de grindină* îl mai bate și prăjina = Pomul, care este *bătut de grindină* etc. = Pomul, pe care *l-a bătut grindina*, îl mai bate și prăjina. Altă-dată *ducîndu-ne la dînsul*, ne întimpina cu aceste vorbe. Altădată, *cînd ne duceam la dînsul*, ne întimpina cu aceste vorbe (Cr.). = În adevăr e un spectacol foarte curios a *privi pe toți bolnavii* (Alex.). = În adevăr e un spectacol foarte curios, ca să-*î privești pe toți bolnavii*. Mărimda, *pierdută printre popor*, se uita cu mirare (Alex.). = Mărimda, care se *pierduse printre popor*, se uita etc. Zicînd *acestea*, bătrîna se făcu nevedută (Alex.). = *După-cele zise acestea*, bătrîna etc. Fie-mi ertat de-ocamdată a *vă supune câte-va notițe generale*. (Alex.) = Fie-mi ertat de-ocamdată să *vă supun câte-va* etc. Ea are și meritul de a *face din Români un popor de mincinoși* (Alex.). = Ea are și meritul, că *face* etc.

În special:

1. **Subordinata subiectivă** se poate înlocui printr'un subiect exprimat prin infinitiv sau participiū, mai rar printr'un substantiv. Ex.: E curios a *cunósce*, prin ce mijloce viclene nesățioși călugări străini *ajunseră* la acest scop. (Od.). = E curios să *cunóschem*. etc. *Cel mușcat de șerpe*, se teme și de șopirlă (= *Cine-i mușcat de șerpe*, se teme etc.). *Puiul de pisică șoreci mănîncă* = *Ce se nasce din pisică, șoreci mănîncă*. *Cel cu carte are 4 ochi* = *Cine scie carte*, are 4 ochi. *Cel cu mîntea ntrégă* în cërta altora nu se bagă = *Cine are mîntea ntrégă*, în cërta altora nu se bagă. *Vînovatul negonit fuge*. = *Cel-ce e vînovat*, fuge negonit.

2. **Propos. completivă directă** se poate înlocui printr'un infinitiv substantiv (cînd num. predic. este adiectiv), mai rar prin gerundiū.

Ex.: Nicî-un poet cu talent și cu simțul armoniei nu îndrăsnesc a *se servi de țiu ne* în versuri (Alex.). = Nicî-un poet nu îndrăsnesc să *se servescă de țiu ne* etc. Ne întorcem iute și vedem *leșinînd fata cea mai mare în brațele surorii sale*. = Ne întorcem și vedem, că *fata cea mai mare leșină* etc. *Îndată-ce aruncăm ancora, zărim venînd dela mal un lung caic condus de vre-o 10 Arabi* (Alex.). *Îndată-ce aruncăm ancora, zărim, că vine dela mal un lung caic* etc. În orele mele libere adese-ori fac câte o excursiune la țară și admir, *frumșeta naturii*. = *cît de*

frumósă e natura. = . . . Admir, Eu vădu viind fugari sármanî (Od.) = Ea vădu, că vin fugari sármanî.

3. Propós. completivă indirectă se póte înlocui printr'un infinitiv, substantiv cu prepos., sau participië.

Ex.: Tu mă îndemni a desprețui mórtea, sau: Tu mă îndemni la desprețuirea morții. = Tu mă îndemni să desprețuesc mórtea. M'am convins despre greșala mea. = M'am convins, că am greșit. N'am făcut rău nici chiar pizmașilor miei. N'am făcut rău nici chiar celor-ce mă pizmuesc. In fie-care zi ne putem convinge despre existența lui D-zeu. = În fie-care zi ne putem convinge, că există D-zeu. Nu spuneți nimenui nimic despre cele vădute. = Nu spuneți nimic despre cele ce le-ați vădut. Pe fiul cel mări mic însă nu-l trăgea inima a pleca în peșit.

4. Propos. atributivă se înlocuesce printr'un participiū, infinitiv, sau printr'un substantiv ca aposiție, mai rar printr'un gerundiū.

Ex.: Omul flecar troncănesce ca un car = Omul, care e flecar, troncănesce ca un car. Snagovul avu și el nefericirea d'a căde sub acéstă grea osândă a sorții (Od.) = Snagovul avu nefericirea, să cadă sub acéstă grea osândă etc. Stoica, om vechiū al casei, deschide oblonul (id.) = Stoica, care era om vechiū al casei, deschide oblonul. Un glas de bucium se auđi d'odată sunând tare (id.) = Să auđi d'odată un glas de bucium, care suna tare. Să zicea, că ursitele aveaū obiceiū de a colinda printr'acea pădure (id.) = Să zicea, că ursitele aveaū obiceiū, ca să colinde printr'acea pădure. Ioana vorbind mereū poporului cu o mare blândeță, ajunsse până-la catedrala cetății (Od.) = Ioana, care vorbea mereū poporului cu o mare blândeță, ajunsse până-la catedrala cetății. Vădui balaur căscând și din gură foc vërsând (Pan.) = Vădui balaur, care căsca și din gură vërsa foc. Tele, sele în loc de tale, sale, este o norocită și disgratiósă țigănitură introdusă de uniț poeți în limba noastră pentru înlesnirea rimei (Alex.) = Tele, sete este o nenorocită și disgratiósă țigănitură, care a fost introdusă de uniț poeți etc. Asta nu mă privesce pe mine, băiat din Humulesci (Cr.) = Asta nu mă privesce pe mine, care sînt băiat din Humulesci. În drépta este un deal numit Rîpósă (Sl.) = În drépta este un deal, care se numesce Rîpósă. Ómenii iubitori de adevër sînt de lăudat = Ómenii, cari iubesc adevërul, sînt de lăudat.

(Va urma.)

Ioan Petranu.

D I V E R S E.

* **Congresul bisericeii române gr.-ort.** După cum scrie „Telegraful Român,” Majestatea Sa Monarchul nostru, prin rezoluțiunea preainaltă din 1/13 Iulie a. c., a luat preagrațios la cunoștință notificarea I. P. S. S. părintelui Metropolit Miron Romanul, că congresul național al bisericeii române gr.-ort. va fi convocat pe ziua de 1/13 Octombrie a. c. în Sibiu.

* **Congresul bisericesc sêrbesc.** Din carloveț se scrie, că pe Marți ori Mercuri congresul bisericesc va fi convocat pentru a fi disolvat.

Unii cred însă cei dela curtea patriarhului, că congresul va fi aménat pe timp nedeterminat.

* **Majestatea Sa Monarchul nostru** a mai dăruit din casseta Sa 50,000 fl. pentru inundații din Moravia, și 20.000 fl. pentru cei din Austria-de-jos.

† **Necrolog.** Teodor Filip paroch gr. or. în Lugașul-de-sus și protopresbiterul Pesteșului, în numele său și al fiilor: Alesandru cu soția Elena Groza și pruncii: Adrian, Veturia, Ana, Ioan, Aurel, Aurora și Corneliu: — Simeon cu soția Ludovica Giorgia și pruncii: Aurelia, Ioan, Silviu, Victor, Romul, Livia și Augustin, precum și în numele numeroșilor consăngeni cu animă frântă de dorere anunță mórtea preiubitei soție, maică și bunică Agnetia Bika marit. Filip, întemplată la 3 August sêra la 8 ore în anul al 68. al etății și 46 al fericitei casătorii, după un morb lung și doreros, și după primirea St. Sacraminte. Remășițele pământene ale adormitei s'au astrucat în 5 August la 3 ore p. m. după ritul bisericeii orientali, din locuința avută în Lugașul-de-sus în mormentariul familiar din loc. — Têrina i-fie ușoră și memoria binecuvântată!

* **Părechea regală română la Ischl.** În prima jumătate a lunii August, regele României Carol, cu regina Elisaveta vor cerceta părechea domnitóre a Austro-Ungariei la Ischl, unde vor sta două zile. Pentru primirea óspeților regali, mai mulți membri ai casei domnitóre încă vor sosi la Ischl. Va fi de față cu prilejul acela la Ischl și contele Goluchowsky.

* **Programa gimnastului super. gr.-cat. din Betuș** pe anul școl. 1896/97, publicată de directorul Ioan Butean, are următorul cuprins: 1. Ortografia română de prof. V. Dumbrava. 2. Planul de învățământ. 3. Conspectul orelor. 4. Ocupațiuni scripturistice. 5. Consemnarea manualelor. 6. Augmentul mijlócelor de învățământ. 7. Raport despre activitatea societății. 8. Internatul Pavelian. 9. Beneficiații. 10. Statistica specială de gimnastică. 11. Acte mai însemnate. 12. Starea fondului de pensiune. 13. Date la istoria gimn. 14. Teme script. de maturitate pe 1894/5 și pe 1895/6. 15. Școla elementară. 16. Gimnasiul corpul profesoral. 17. Progresul în studii. 18. Fântâna artesiană. 19. Date statistice. 20. Textul maghiar. — Esamenul final l'au depus 327 elevi, dintre cari 263 romani și 64 magiari. După religiune au fost 147 greco-catolici, 117 greco-orientali, 25 romano-catolici, 36 izraeliți și 5 reformați evanghelici.

* **Visita prințului moștenitor Francisc-Ferdinand.** „Epoca” e înformată că regele a fost încunoștințat de împératul Francisc Iosif, că în cursul lunii August presumptivul moștenitor al Austro-Ungariei, archiducele Francisc Ferdinand, va merge pentru câteva ore la Sinaia să viziteze prințul moștenitor al României. Visita avënd un caracter cu totul intim, nu se va face nici o primire archiducelui Francisc Ferdinand.

* **Bancă românească în Oradea-mare.** Cetim în „Familia“ dela 1 August n.: De mai mulți ani se discută în cercurile românești din orașul nostru înființarea unui institut de credit și economii în Oradea-mare, dăr idea încă nu s'a putut realiza. Acuma cauza a intrat într'un stadiu, care ne face să credem, că realizarea nu va întârzi mult. În Sâmbăta trecută s'a ținut o nouă consfătuire, în care s'a decis unanim și cu mare însuflețire, ca institutul să se formeze încă în anul acesta cu numele de „Bihoreana“ și cu un capital social de 200.000 fl. împărțit în 2000 de acții de câte 100 fl. Spre scopul acesta s'au trimis apeluri la fruntașii din comitat și din părțile învecinate; ér după primirea răspunsurilor și aderențelor se va ținé o conferență, care va lua decisiuni definitive în privința înființării.

* **Elevi români la Fiume.** Se anunță din Viena, că guvernul român a dobândit dela guvernul comun austro-ungar, ca cu începutul anului viitor școlar (15 Sept.) mai mulți tineri români să fiă primiți ca elevi în Academia Marinei din Fiume. Acești academici sunt destinați, că după absolvarea de patru cursuri la numita academie să întregescă corpul oficerilor români de marină, care ađi constată din 75 oficeri, 25 ingineri și 20 mecanici, pe când numărul vaselor de război române dela Dunărea de Jos și dela gurile Dunărei este de 22, pe lângă 6 barcase ale poliției fluviale.

* **Conferințe învățătoresci** în diecesa Caransebeșului în anul curgătoriu se țin din Religione în următoarele locuri și zile: În protopresbiteratul Ciacovei Luni și Marți în 21 și 22 l. c. st. v.: locul conferinții Ciacova. În protopresbiteratul Orăviții Joi și Vineri în 24 și 25; locul conferinții Oravița. În protopresbiteratul Bisericii-Albe Luni și Marți în 28 și 29; locul conferinții Vraniu. În protopresbiteratul Bocșei Joi și Vineri în 31 Iuliu și 1 August; locul conferinții Bocșa-montană. În protopresbiteratul Buziașului Luni și Marți în 4 și 5 August; locul conferinții Buziaș. În protopresbiteratul Lugoșului, zilele conferinții nu sunt fixate, locul conferinții va fi Lugoșul. Fiind obiectul acestor conferințe Religione suntem siguri, că și preoțimea va lua parte la aceste conferințe, cu atât mai vârtos că din partea Ven. Consistoriu s'a esmis la aceste conferințe Domnul Dr. Petru Barbu, profesor de teologie și totodată profesor de religie la institutul pedagogic. — „F. D.“

† **Dr. Kremnitz.** Unul dintre cei trei medici curanți ai Prințului României Dr. Kremnitz a repausat Sâmbătă în 31 Iuliu în mod subit. Casul a produs impresiune foarte tristă asupra celor de la Sinaia. Dr. Kremnitz se afla acum numai singur lângă prințul, ceilalți doi doctori pleaseră în străinătate. Drul Kremnitz era originar din Germania, dintr'o familie de iluștri practicieni în medicină. A luat parte la războiul franco-german, unde a obținut Crucea de fer pentru bravură militară. Venind apoi în România a luat parte ca medic în războiul din 1877—78 și în „Memoriile Regelui Carol“ numele drului Kremnitz e de multe ori pomenit pentru abnegația cu care îngrijea pe soldații răniți. După cam-

panie, drul Kremnitz a fost numit întâi medic la spitalul Brâncovenesc, în secția condusă de drul Patzelt; apoi al morțea șefului său, i-a luat locul. Soția regretatului dr. Kremnitz e cunoscuta scriitoare Mite Kremnitz, din familia Bardeleben din Germania și a colaborat multă vreme cu Regina României la opere neperitoare semnate Dito și Idem. (Dito era Regina, Idem dómna Kremnitz.)

* **Fenomene rari.** În Nouele-Hebride s'a văđut în zilele din urmă un fenom al naturii foarte rar. În partea de meadă nópte a insulei Tongoa, marea începú deodată să se turbure, ca și cum ar clocoți, producénd un șgomot grozav, asemenea unor bubuituri de tanuri. Apoi din adâncimea mării începură se sbóre sfărîmături de stânci și se ese valuri negre ca de cerneală. Fenomenul acesta a durat timp de vre-o 12 minute, după cari marea s'a linistit éráși. Bubuiturile au fost atât de puternice, încât s'au auđit până la a depărtare de 2½ mile. Mai în urmă s'a constatat că la locul, unde s'a văđut fenomenul, de sub mare a explodat un vulcan.

* **O carte vechie, dăr bună.** În biblioteca Boerhave se află între altele și o carte foarte vechiă, legată foarte luxuos, despre care proprietarul đise, că conține toate secretele științei medicale. Când omul deschide cartea, găsește toate foile curate, nescrise, puténdu-se ceti numai pe fața primă următoarele șire: „Țineți capul rece, picioarele calde și stomacul sănétos; facénd astfel, vei puté liniștit să riđi de toți medicii din lume.“

* **Castel în mare.** Nu sunt mai mult povești. În ziua de ađi lumea nu voiește să mai credă ceva imposibil. Arată că đinele mării pot să-și aibe palaturile sale în mare, căci de ce să nu le fie lor posibil când și celorlalți muritori — se înțelege dacă au bani mulți — li e posibil. Așa din America — alt undeva nici nu póte încăpea vorba — un milionariu, după cum e datina a-i numi, de trenuri, petrolu, tabac etc. de cărbuni, și-a edificat un admirabil castel în fundul mării resp. unui lac. Anume avénd potestăți estinse de pământ, i-a succes a golf tot basenul unui lac mare foarte și în partea cea mai afundă a edificat castelul. După ce l'a finit a dat éráși drumul apei, ér valurile apei, ér valurile infuriate s'au îmbinat preste castelul acestui đeu marin. În acesta vilă submarină se află: sală de fumat, refectoriu și chilia lacheului. Proprietariul se bucură mult de acesta nouă avere a sa, în jurul căreia pestii și alte animale de mare seduse prin lumina electrică se adună dând proprietariului o privește interesantă. Se bucură însé proprietariul și de aceea, că prin această ideă realizată i-a întrecut pre toți ceilalți muritori.

* **Microbul frigurilor galbene.** Dl Dr. Sanarelli din Monte-Video, a descoperit, sunt trei săptămâni numai, microbul frigurilor galbene. Primele rezultate obținute sunt satisfăcătoare și se speră, că în curénd se va stabili tratamentul tifusului. În lazaretul din insula Flores, lângă Monte-Video, dl Dr. Sanarelli a făcut primele studii asupra frigurilor galbene; după multe încercări nereușite, a sfirșit prin a descoperi, în culturile sale, un baccil, care nu seaménă cu nici o formă cunoscută și pe care l'a botezat baccilul icteroid. Baccilul doctorului Sanarelli nu se găsește decât în sânge și în interiorul țesú-

turilor, nici-odată în stomac sau intestine. Este foarte probabil, că peste câte-va luni vom afla, că cu ajutorul seroterapiei, se va ajunge a fi stăpân pe un flagel, care are atâtea victime de secole.

* **Barba profetului.** Țilele aceste s'a prăsnuit în Constantinopol cea mai mare sârbătore religioasă, ce există la Turci. Sultanul Abdul-Hamid a voit să facă o bucurie locuitorilor celor mai fanatici din Turcia asiatică, Dervișilor din Bokhara. Le făcù adecă un dar, în posesiunea căruia ei de sute de ani doriau să ajungă, acest dar este un fir de păr din barba marelui profet Mohamed. Dervișii din Bokhara trimiseră la Constantinopol o deputație splendidă, ca să primescă cu mare pompă reliquia profetului. Deputațiunea merse în mare procesiune la Yildis-Kiosk, unde Sultanul și cu miniștrii săi o aștepta. Sultanul luă cu mâna sa cutia, unde se păstrează barba profetului și-i dete conducătorului deputațiunii un fir de păr din barbă, ér acesta primi prețiosul dar cu mare reverință, plecat până la pământ. Sultanul însu-și, în fruntea unui conduct, duse înapoi la locul său barba profetului. Conducătorul Dervișilor puse reliquia primită într'o cutie frumoasă din mărăgăritare, rubine, smaragde și alte petri scumpe. Deputațiunea Dervișilor, cerënd dela Sultan pază militară, duse acasă prețiosul dar, făcënd această călătorie pe jos.

Concurs.

Să eserie pentru îndeplinirea postului învățătoresc din **Duud**, cu termin de alegere pe **7/19 Septembrie a. c.**

Emolumintele sunt: a) Salariu în bani gata 300 fl.; b) doi stângoni de lemne à 5 fl. 10 fl.; c) scripturistici 2 fl. 50 cr.; d) Dela înmormântări unde va fi poftit 40 respective 20 cr.; e) cuartir și grădină. De curatoratul și încălditul școlei să se îngrijă comuna bisericăscă.

Dela competenți se recere ca s se presente în a-tare Duminecă ori sârbătore în sta biserică pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic, căci alesul e obligat a conduce strana fără altă remunerațiune; ér până la 4/16 Septembrie a. c. se însinue petițiunile lor bine instruate și adresate comitetului parochial; părintelui protopop Georgiu Popoviciu, în Șiria (R.-Világos).

Din ședința comitetului dela 13/25 Iulie 1897.

Teodosie Motorca, m. p.   *Ilie Berariu, m. p.*
președinte.   not. com. paroch.

Vedut: **GEORGIU POPOVICIU**, m. p. protopop.

Să eserie concurs pentru îndeplinirea parochiei de **clasa a II-a** din comuna **Curtacheriu**, devenită vacantă prin mórtea decedatului Iosif Ursu cu termin de alegere pe **29 August (10 Septembrie) 1897.**

Emolumintele sunt: 1) Uza sesiune pământ cu un venit anual de 400 fl.; 2) stolele îndătinate dela 386 numere 195 fl.; 3) grădină parochială 20 fl. — De tot 615 fl.

Reflectanții sunt avisați petitele instruate conform §. 15 lit. b) din regulament adresate comitetului parochiei Curtacheriu, să le substernă părintelui protopresbiter Georgiu Popoviciu în Șiria (R.-Világos) până la 27 August (8 Septembrie) inclusive. Totodată sunt poftiți a-se presenta în vre-o Duminecă seu sârbătore în sfta biserică din Curtacheriu, pentru de a servi, cânta și predica.

Să notifică, că alesul până la aniversarea reposării

fostului preot în virtutea §. 8 din regulament va preda vèduvei jumătate din intregul venit al parochiei.

Din ședința comitetului parochial, ținuta la 13/25 Iuliu 1897.

Ambrosiu Ungureanu, m. p.   *Georgiu Mladin, m. p.*
președinte.   not. ad hoc.

Vedut: **GEORGIU POPOVICI**, m. p. protopresbiter.

Să eserie concurs pentru îndeplinirea vacanței stațiunii învățătoresci dela școla de băiați din comuna **Curtacheriu**, cu termin de alegere pe **31 August (12 Sept.) a. c.**

Emolumintele sunt: 1) În bani gata 260 fl. 2) Pentru 3 stângini de lemne, în bani 30 fl.; 3) 2 jugere pământ cu despăgubire 25 fl.; 4) Dela îngropăciuni unde va fi poftit à 40 cr. 12 fl. De tot 327. fl.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avisați și trimitte recursele instruate părintelui protopresbiter și inspector școlar Georgiu Popoviciu în Șiria (R.-Világos), până la 28 August (9 Septembrie) 1897 esclusive precum și a-sé presenta în una din Dumineci ori sârbători în sfta biserică din Curtacheriu, spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic. — Alesul fără altă remunerațiune e obligat a conduce strana.

Din ședința comitetului parochial ținută la 13/25 Iuliu 1897.

Ambrosiu Ungureanu, m. p.   *Georgiu Mladin, m. p.*
președinte.   not. ad hoc.

Vedut: **GIORGIU POPOVICIU**, m. p. protopresbiter și insp. școl.

Pentru stațiunea învățătorăscă vacantă **Săucani** — conform ord. V. Consistor oradan din 6/18 Iunie a. c. Nr. 795 Sc. — să eserie concurs cu termin de alegere pe **Duminea din 16/28 Aug. a. c.**

Salariul constă din următoarele: a) În bani gata 120 fl.; b) 9 Hect. și 60 l. cucuruz 40 fl. 99 cr.; c) 8 stângini de lemne 80 fl.; d) pământul cantoral cu un venit de 45 fl.; e) venitul din grădina școlei și accidentii 16 fl. — De tot 301 fl. 99 cr.

Doritorii de a ocupa această stațiune sunt poftiți a-și trimitte recursele instruite conform lezei — și cu testimoniu de cualificațiune — la adresa protopresbiterului inspector școlar Elia Moga în Robogány, să notifică: că în lipsă de învățătoriu cualificat pentru anul școl. curinte să se alege și denumi și preparand absolut, apoi recurenții până la terminul alegerii au să se prezenteze la biserică din Săucani; pentru a-și arăta desteritatea în tipic și cant.

Dat din ședința comitetului parochial, ținută în Săucani, la 6/18 Iuliu 1897.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: **ELIA MOGA**, m. p. protopresbiterul Beiușului.

Pentru deplinirea parochiei vacante de a III-a clasă **Talagiu**, protopresbiteratul Halmagiului să eserie concurs cu termin de alegere **30 Țile dela prima publicare.**

Doritorii de a ocupa acesta parochie sunt avisați: recursele provèdute cu tôte documintele prescise, adresate comitetului parochial până la 23 August (5 Septembrie) a-le trimitte protopresbiterului subscris în Halmagiu.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: **IOAN GROZA**, m. p. protopop.

Pentru îndeplinire parochiei de **clasa III.** din **Marțihaz**, protopopiatul Tincei comitatul Bihor, să eserie concurs pre lângă următoarele emoluminte:

1) Dela 68 case câte una vică de cucuruz; 2) 16 jugere de pământ pentru care va solvi alesul contribuția; 3) 3 competență de imaș; 4) stole indatinat; 5) casa parochială bună.

Să observă că alesul poate fi și învățătoriu, pentru care serviciu va folosi salariul statorit în 300 fl.; și dacă va fi calificat se vor întreprinde pașii necesari se fie învățător și preot definitiv.

Recurenții au să se prezenteze în fața locului și conform regulamentului recursele adnesate să-le trimită subscrișului protopop în Méhkerek u. p. Sarkad până în 27 Aug. (8 Septemvre), ér alegerea va fi în 29 Aug. (10 Septemvre.)

Martihaz, 8/20 Maiu 1897.

Comitetul parochial.

In conțelegere cu: NICOLAE ROCSIN, m. p. protopop

—□—

Pentru ocuparea definitivă a postului învățătoresc dela școala primă de băești din Toracul-mic, prin această se escrie concurs cu termin de alegere în 30 de zile dela prima publicare în fôia „Biserica și Școala“.

Emolumintele anuali împreunate cu acest post sunt: a) în bani 220 fl. v. a.; b) 48 fl. pentru încăldemânt, din care se va încăldi și școala; c) 15 fl. pentru conferințele învățătoresci decă va participa; d) 10 fl. pentru curatorat; e) 20 chible de grâu; f) 32 fl. pentru un juger de pământ; g) 40 fl. ca relut pentru cuartir până când comuna bis. 'l va face în natură și 400° grădină estravilană.

Concurenții au să-și substernă recursele ajustate cu toate documentele prescise de legea școlastică, Prea-onoratului Domn protopresbiter Paul Miulescu în N.-Komiós, comitatul Torontal, până la încheierea concursului, și a-se presenta în atare Duminecă ori sârbătore în s-ta biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, având alesul învățător a îndeplini și funcțiunea de cantor. Să notifică că acela dintre candidați, care va dovedi aptitudinea întru a instrua și a conduce corul vocal în cuartet esistent, va primi din lada s-tei biserici una remunerațiune anuală de 30 fl. v. a. și din toate venitele corului jumătate.

În lipsă de recurent calificat va fi candidat spre alegere și atare preparand absolut, având însă în timpul prescrist de lege a-și înainta atestatul de calificațiune forurilor competente spre a fi aprobat.

Din ședința com. par. din Toracul-mic, ținută la 13/25 Iulie 1897.

V. Petrovicu, m. p.

paroch. președinte.

Petru Mihaiu, m. p.

inv. și not. com. par.

In conțelegere cu mine: PAUL MIULESCU, m. p. protopresb. asses. consistorial și inspektor de școle

—□—

Pentru ocuparea postului învățătoresc la școala gr. or. rom. confesională din comuna P.-M.-Vălani, inspektoratul Beiș, comitatul Bihor să escrie concurs cu termin de alegere pe ziua de 10/22 August a. c.

Emolumintele anuali sunt: 100 fl. v. a. în bani gata; ér din bucate, pământ, lemne de foc, fân, pae și alte emoluminte, dau venit de 208 fl. 50 cr. v. a. De tot 308 fl. 50 cr. v. a.

Alegendul învățătoriu e îndetorat a primi emolumintele în natură.

Competenții la acest post au a-și subserne suplica ajustată cu toate documentele necesarii, adresate comitetului parochial, Reverendissimului Domn Protopresbiter și insp. școlar Elia Moga în Robogány, având la timpul legal în vre-o Duminecă séu sârbătore a-sé presenta la

biserica din loc spre a să face cunoscut poporului și a-și arăta desteritatea în rituali.

P.-M.-Vălani, la 11/23 Iuliu 1897.

Comitetul parochial.

Ioan Popovicu, m. p.

par. preș. com. par.

In conțelegere cu mine: ELIA MOGA, m. p. protopresv.

—□—

Să escrie concurs pentru deplinirea definitivă a postului învățătoresc-cantor al din B.-Ciaba, cu termin de recurgere și alegere de 30 de zile dela prima publicare în fôia diecesană „Biserica și Școala“.

Emolumintele sunt: 1) în bani gata, solvind-se lunarminte ulterior 300 fl.; 2) pentru lemne 12 fl.; 3) pentru conferințe 10 fl.; 4) dela înmormântări unde va fi pofit, mari 1 fl. mici 50 cr.; 5) cortel liber cu două încaperii, culină și grădină.

Doritorii de a ocupa acest post, sunt avisați a-și substerne recursele înștruate, cu testimoniu de calificațiune învățătorescă și de limba magiară până la terminul susindicat Prea On. Domn Dr. Ioan Trailescu, inspektor școlar în Kisjenó, având recurenții a să presenta în vre-o Duminecă ori sârbătore în fața locului, pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Să observă, că alegendul numai după espirarea unui an pôte fi întărit.

Din ședința comitetului parochial, ținută în B.-Ciaba, la 25 Iuliu n. 1897.

Pentru comitetul parochial:

Victor Popovicu,

preot, președ. comit. paroch.

În conțelegere cu: Dr. IOAN TRAILESCU, protopresb. inspektor școlar.

—□—

Pentru stațiunea învățătorescă din comuna Sarand, inspektoratul Pesteșului să escrie concurs cu termin de alegere pe 17/29 August a. c.

Emolumintele sunt: 1) în bani gata 300 fl. v. a.; 2) cuartir liber cu grădină $\frac{1}{4}$ juger; 3) lemne de foc 10 cară, din care să va încăldi și școala; 4) stolele usuate cantonale 12 fl.; 5) scripturistică 5 fl.; 6) pentru conferință învățătorescă când va participa faptice 5 fl.

Recurenții au a-și instrua petițiunile lor în sensul Statutului organic, provădute cu testimoniu de calificațiune, și ale trimită subscrișului în Lugașul de sus p. u. Élesd precum și a-sé presenta în vre-o Duminecă ori sârbătore în Sta biserică de acolo pentru de a-și arăta desteritatea în cântare și tipicul bisericesc — ca și carele va avea a conduce și cantoratul.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: TEODOR FILIP, m. p. protopresviter insp. școl.

—□—

Să escrie concurs pentru ocuparea stațiunei învățătoresci din comuna P.-Susag și filia Tălmaciu, inspektoratul Beliu cu termin de alegerea pe ziua de 17/29 August a. c. Dotațiunea este de 300 fl. bani gata, venitele cantonale și cortel cu grădină de legumi.

Recurenții la acest post învățătoresc au a-și înainta suplicele lor adresate comitet. parochial subscrișului în F.-Giriș (F.-Györös, p. Tenke) până în 15/27 August a. c., ér până la ziua alegerei să se prezenteze în cutare-va Duminecă ori sârbătore la s. biserică spre a-și arăta priceperea în tipic și cântări.

Comitetul parochial.

In conțelegere cu: PETRU SERBU, m. p. adm. prot.

—□—

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc din comuna **Ursad**, cu filia **Poclușa**, inspectoratul Beliu se escrie concurs cu termin de alegere în **15/27 August 1897**.

Emolumintele sunt: în bani 60 fl.; 16 jugere pământ arătoriu, care aduce cel puțin 100 fl. la an, 14 cubule făcute grâu și cucuruz à 5 fl. 50 cr. = 77 fl.; 7 orgii lemne toate pentru învățoriiu 30 fl., dela totă casa câte o litră fasole = 14 fl. ștolele usuate cantorale 20 fl.; locuință cu grădină de legumi.

Recurenții au a-și subșterne suplicile adresate comitetului parochial la subșterisul în **F.-Giriș (F.-Győrös p. Tenke)** până în **13/25 August**, ér până la ziua alegerii în cutare Duminecă ori sârbătore se se înfașeze la Sta biserică pentru a-și arăta priceperea în tipic și cântări.

Comitetul parochial.

În conșelegere cu: **PETRU SERBU**, m. p. adm. protop.

—□—

Pentru ocuparea stațiunii vacante învățătoresci din comuna **Olcea**, inspectoratul Beliu prin acêsta se escrie concurs cu terminul de alegere pe ziua de **17/29 August a. c.**

Emolumintele sunt: În bani 100 fl.; 16 cubule cucuruz 80 fl.; pământ arătoriu a căruia arândă anuală este de cel puțin 65 fl.; cinci orgii de lemne menite pentru învățorii și școlă 25 fl.; cantoratul 25 fl.; alte venit 10 fl.

Doritorii de a ocupa acêsta stațiune până la ziua espusă a alegerii în cutare Duminecă ori sârbătore au a-se presenta la s. biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântări, ér suplicile adresate comitet. parochial până în **15/27 a. c.** au a-le înainta la subșterisul în **F.-Giriș (F.-Győrös. p. Tenke)**.

Comitetul parochial.

Cu știrea lui: **PETRU SERBU**, m. p. adm. protop.

—□—

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresci din comuna **Chișlaca**, inspectoratul Beliu se publică concurs cu termin de alegere pe ziua de **24 August (5 Septembrie) 1897**.

Dotățiunea constă: în bani 152 fl.; 7 holde pământ cu arândă anuală 55 fl.; 13 cubule și două măsuri cucuruz à 4 fl. 50 cr. = 60 fl. 75 cr.; venitele cantorali la 32 fl.; pentru scripturistici 3 fl.; spese la conferințe.

Recursele adresate comitet. parochial sunt a-se înainta subșterisului până la **22 August v.** având recurenții până la ziua alegerii în cutareva Duminecă ori sârbătore a-se presenta în s. biserică pentru a-și arăta desteritatea în tipic și cântări.

Comitetul parochial.

În conșelegere cu: **PETRU SERBU**, m. p. adm. prot.

—□—

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresci din comuna **Suplac**, inspectoratul Beliu se publică concurs cu termin de alegere pe ziua de **15/27 August 1897**. Salariul este de 300 fl., ștolele cantorali, locuință cu două odăi, cuină și grădină de legumi.

Reflectanții au a-și trâmte recursile adresate comitet. parochial până în **13/25 August** la adresa subșterisului în **F.-Giriș (F.-Győrös, p. Tenke)**, ér până în ziua alegerii în cutare Duminecă seu sârbătore au a-se presenta a s. biserică pentru de a-și arăta abilitatea în tipic și cântări.

Comitetul parochial.

În conșelegere cu: **PETRU SERBU**, m. p. adm. protop.

—□—

Pentru ocuparea postului învățătoresc la școlă gr. or. rom. din **P. M. Câmpani**, inspectoratul Beliuș, cottul Bihor, cu termin de alegere pe ziua de **10/22 Aug. a. c.**

Emolumintele sunt: în bani gata 80 fl. v. a.; 12 cubule cucuruz: 10 metri lemne de foc și venitele cantorale. Cuartie în edificiul școlar.

Competenții se-și subșcernă petitul adresat comitetului parochial, câtră Revds. **Domn Elia Moga** protopresb. în **Robogány**, — având până la ziua alegerii a se presenta în biserica din loc în vro Duminecă seu sârbătore, spre a-și arăta desteritatea în rituali.

Pentru comitetul parochial.

Ioan Popoviciu, m. p.
paroch, președ. com. paroch.

În conșelegere cu mine: **ELIA MOGA**, m. p. protopresv.

—□—

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresci din comuna **Dumbrăvița de codru**, inspectoratul Beliu prin acêsta se publică concurs cu termin de alegere pe ziua de **15/27 August a. c.** Dotățiunea constă din 300 fl. bani în numărariu, venitele cantorali și locuință cu grădină de legumi.

Recurenții până în ziua indicată a alegerii în cutare Duminecă ori sârbătore au a-se înfașeze în s. biserică pentru a-și dovedi desteritatea în tipic și cântări; ér recursile adresate comitet. parochial până în **13/25 August** au a-le trâmte subșterisului în **F.-Giriș (F.-Győrös p. u. Tenke)**.

Comitetul parochial.

În conșelegere cu: **PETRU SERBU**, m. p. adm. protop.

—□—

Comitetele parochiale concerninte din comunele mai jos însemnate din inspectoratul Butenilor în conșelegere cu subșternatul protopresbiter escrie concurs pentru ocuparea vacantelor stațiuni învățătoresci

1. **Aldeșci**, salariu în bani 212 fl.; 7 șinici de grâu 42 fl.; 3 șinici de cucuruz 15 fl.; 3 stângeni lemne 21 fl.; venit cantorale 10 fl.; Suma 300 fl.; Terminul de alegere la 10 Aug. a. c.

2. **Borțesci**, cu salariu în bani 130 fl.; răscurpărarea pâm. inv 100 fl.; 6 șinice grâu 36 fl.; 6 șinice cucuruz 30 fl.; 2 stângeni de lemne 7 fl.; Suma 303 fl. Terminul de alegere la 15 Aug.

3. **Buhani**, cu salariu în bani 145 fl.; 6 șinice grâu 56 fl.; 6 șinice cucuruz 20 fl.; 3 jugeri pământ 21 fl.; 6 stângeni lemne 36 fl.; venit cantorale 12 fl. Suma 290 fl. Terminul de alegere la 24 Aug.

4. **Chertiș**, cu salariu în bani 150 fl.; 6 șinice grâu 36 fl.; 6 șinice cucuruz 30 fl.; 5 stângeni lemne 25 fl.; 4 jugere pământ 30 fl.; 2 cară de fân 20 fl.; venit cantorale 15 fl.; Suma 306 fl. Terminul de alegere la 17 Aug.

5. **Donceni**, cu salariu în bani 150 fl.; 5 șinici grâu 30 fl.; 6 șinici cucuruz 30 fl.; 4 stângeni lemne 24 fl.; 2 măsuri fasole 4 fl.; venit cantorale 12 fl.; Suma 250 fl. Terminul de alegere la 23 August.

6. **Ignesci**, — cu salariu în bani 100 fl.; 5 șinice grâu 35 fl.; 5 șinice cucuruz 25 fl.; 5 stângeni lemne 40 fl.; 4 jugere pâm. 40 fl.; 2 măsuri fasole 4 fl.; venit cantorale 16 fl.; Suma 260 fl. Terminul de alegere la 25 August.

7. **Laz**, cu salariu în bani 100 fl.; 6 șinice grâu 42 fl.; 6 șinice cucuruz 30 fl.; 6 stângeni lemne 36 fl.; 18 jugere pământ 90 fl.; venit cantorale 15 fl. Suma 315 fl. Terminul de alegere la 27 August.

8. **Mined**, cu salariu în bani 100 fl.; 5 șinice grân 35 fl.; 5 șinice cucuruz 25 fl.; 5 stângeni de lemne 35 fl.; 1 măsură fasole 2 fl.; 1 juger pământ 10 fl. Suma 207 fl. Terminul de alegere la 25 August.

9. **Nădălbesci**, cu salariu în bani 180 fl.; 3 șinice grân 21 fl.; 3 șinice cucuruz 15 fl.; 5 stângeni de

Urméză în suplement.

Suplement la „BISERICA și ȘCOLA“ Nr. 30.
Anul XXI.

lemn 20 fl.; 1 măsură fasole 2 fl. Suma 238 fl. Terminul de alegere la 26 August.

10. R a m n a, cu salariu în bani 100 fl.; 5 șinice grâu 35 fl.; 5 șinice cucuruz 25 fl.; 1 juger pământ 10 fl.; 5 stângeni lemne 20 fl.; venite cantorale 15 fl. Suma 205 fl. Terminul de alegere la 29 August.

11. R o ș i a, cu salariu în bani 120 fl.; 5 șinice grâu 35 fl.; 5 șinice cucuruz 20 fl.; 5 stângeni de lemne 40 fl. Suma 215 fl. Terminul de alegere la 16 August.

12. S u s a n i, cu salariu în bani 180 fl.; 3 șinice grâu 21 fl.; 3 șinice cucuruz 15 fl.; 4 stângeni lemne 20 fl.; 1 măsură fasole 2 fl.; venite cantorale 10 fl. Suma 248 fl. Terminul de alegere la 26 Aug.

La stațiunile unde salariul nu se urcă la 300 fl. pot recurge și preparanți cari n'au absolvat încă; recurenții calificați pot conta că salariul li se va întregi până la suma de 300 fl.

Recurenții sub durata concursului se vor prezenta în comună spre a se face cunoscuți alegătorilor; la tot casul și vor înainta recursurile pe calea oficiului inspectoral cerc. din Buteni (Butyin, com. Arad).

Buteni, la 12 Iuliu 1897.

Comitetele parohiale.

În conțelegere cu: CONSTANTIN GURBAN, m. p. protopresbiter inspec. cerc. de școle.

□—

Pentru îndeplinirea postului de preot în a treia parohiă de cl. I-a din comuna Șiria (Világos) devenită vacantă pre basă ord. Ven. Cons. diecesan din Arad de dto 4/16 Iunie Nr. 2689/897, se scrie concurs nou cu termen de alegere pe ziua de 21 Septembrie (3 Octombrie) a. c.

Recurenții sunt invitați a-și instrua recursurile lor conform §-lui 15 lit. a) din „Regulamentul pentru parohii“ și a-l subșterne Prea Onoratului Domnu Georgiu Popoviciu, protopresbiter în Șiria (Világos) inclusive până la 19 Sept. (1 Octombrie) a. c.

Recurenții sunt poftiți a se înfățișa în comună la sta bis. într'o zi de Duminecă ori sârbătoare înainte de ziua alegerii cu 8 zile, spre a-și dovedi desteritatea în cântare, tipic și oratoriă, conform §-lui 18 din „Reg. pentru parohii“

Cel ales e deobligat a predica totdeauna la s. liturgiă când e săptămâna, mai departe alesul e îndătorat a suplini în serviciile preoțești pre părintele protopop-paroch, în casurile când acesta e ocupat cu agendele oficiale ca protopresbiter și inspector școlar.

Dat din ședința com. par. gr. or. din Șiria, dela 15/27 Iunie 1897.

Ștefan Antonescu, m. p. Vasile Popoviciu, m. p.
președ. com. paroch. paroch, not. com. par.

Vedut: GEORGIU POPOVICI, m. p. protopresbiter.

□—

Pentru stațiunea învățătorască dela școla III. de nou înființată din comuna Comloș (O-Szt.-Anna) cu termen de alegere pe 15/27 August a. c. se deschide concurs pe lângă emolumentele următoare:

1) Salar anual în bani gata 300 fl.; 2) cortel liber cu grădină de 400⁰; 3) Lemne de foc pentru învățător 3 orgii, ér pentru școlă 5 orgii; 4) pentru famulariat 12 fl.; 5) pentru scripturistică 5 fl.; 6) spese de conferințe 10 fl.; 7) dela înmormântări, unde va fi poftit va căpeța 50 cr.

Recurenții trebuie să documenteze calificațiunea lor cu testimonii legale: că au absolvat preparandia cu atestat

de calificațiune de classa II, cu atestat valid că e conducător de cor și că a format séu e capabil să formeze séu a conduce corul deja înființat, mai departe — este deobligat, când este săptămânar și în cas necesar să împlinescă cântările bisericesti în strană și cor, la cas când va înființa séu conduce corul deja existent și va arăta progres, va mai primi un onorar anual din cassada bisericii gr. or. române din loc 50 fl.

Recurenții sunt invitați ca recursurile lor bine instruate să-le suscârnă d-lui protopresbiter tractual ca inspector școlar Georgiu Popovici, în Șiria (Világos) până la 13/25 August inclusive.

Recurenții sunt poftiți asă înfățișa în comună la sânta biserică într'o Duminecă ori sârbătoare, mai nainte de ziua de alegere cu 8 zile spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat în ședința comitetului parochial gr. or. român din Comloș, (O-Szt.-Anna) ținută la 4 Iuliu, (22 Iunie) 1897.

Constantin Popovici, m. p. Augustin Boțoc, m. p.
președinte. not. com. par.

Vedut: GEORGIU POPOVICI, m. p. protopresbiter.

□—

Să scrie pentru deplinirea postului de învățătoriu la școla confesională gr. or. rom. din comuna Repsig, comitatul Arad, cu termen de alegere de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) bani gata 300 fl.; b) Cuartir și folosirea grădinei intravilane drept de pășune pentru 8 vite pe pascu comunie; c) Lemne de foc aduse în curtea școlei 10 stângeni din cari să-va încălzi și școla; d) Spese de conferințele anuale 10 fl.; e) Paușal de scripturistică — 6 fl.; f) Unde va fi poftit la mort mic 20 cr. — la mort mare exoffo 50 cr; g) Pentru curatoratul și încălzirea școlei să îngrigește comuna parochială.

Recurenții vor documenta calificațiunea lor, cu testimoniu că au absolvat cel puțin 2 clase gimnasiale, reale, sau civile, preparandia, cu atestat de botez că sunt români greco-orientali, și decă au mai fost în funcțiune atestat despre purtarea sa morală, alesul învățătoriu va compune și conduce cor vocal, are deobligament a fi cantor în S-ta biserică.

Recurenții au a-și instrua recursurile conform precum sunt poftite, și în termen legal ale trimite Domnului administrator protopresbiter, ca inspector de școle în Șepreș Cornel Ursuțiu.

Recurenții, sunt poftiți a-se înfățișa în Sta biserică locală în cutare-va Duminecă sau sârbătoare, nainte de alegere cu 8 zile, pentru ai cunoșce poporu și a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Alesul după-ce va funcționa 2 ani de zile ca învățătoriu, și va arăta merit pe cariera sa, va primi dela comună atestat cu care și-va putea cere întărirea sa definitivă la stațiunea învățătorască.

Repsig, la 2/14 Iunie 1897.

Simeon Cornea, m. p. Ioan Iercan, m. p.
preot și preș. comit. par. notar ad hoc.

În conțelegere cu mine: CORNEL URȘUȚIU, m. p. adm. protop. inspector școlar.

□—

Conform ordinațiunei Verabilului Consistoriu oradan din 6/18 Iunie a. c. Nr. 745 Sc. pentru îndeplinirea stațiunei învățătorăști cu individ calificat dela școla gr. or. din Cârpești-mici, prin acésta se scrie concurs cu termen de alegere pe 6/18 August a. c.

Emolumintele sunt: 1) În bani gata 85 fl.; 2) Grădina școlii cu un venit de 20 fl.; 3) Din 16 cubule de bucate à 5 fl., 80 fl.; 4) Din 4 stângini de lemne 40 fl. 5) Din cantorat, un venit, de 20 fl.; 6) Fân și paie, dela totă casa 20 fl.; de tot: 302 fl. 55 cr.

Doritorii de a ocupa această stațiune sunt poștiți ca recursurile lor ajustate conform prescrișelor Stat. Org. și §-lui 6. Art. XVIII. din 1879. adresate Comitetului parochial din Cârpești-mici să le trimită subscrisului protopresbiter inspector școlar în Răbăgani până inclusive la 4/16 Aug. a. c. căci celea intrate mai târziu nu se vor lua în considerațiune; având recurenții în vre-o Duminecă ori sârbătoare a să presenta în biserica din Cârpești-mici — spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipicul bisericesc.

Răbăgani, 1/13 Iuliu 1897.

În conțelegere cu: ELIA MOGA, m. p. protopresbiterul Beiușului ca inspector școlar.

—□—

Pentru deplinirea stațiunii învățătoresci dela școala de băeți din **Secșani**, (protopresbiteratul Timișorii) se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în fôia „Biserica și Școala.”

Emolumintele anuale sunt: 1) în bani gata 300 fl.; pentru conferință 12 fl.; pausal pentru scripturistica 5 fl.; 2) în naturale: 3 jughere de pământ arător, după cari sarcinile publice le va suporta alesul învățător; 32 metri de lemne; 3) dela înmormentări 50 cr., dacă se aduce în biserică 1 fl.; 4) cortel liber cu 2 chilii, cuină, cămară și grădină.

Recursurile ajustate cu testimoniu de cualificațiunea prescrișă sunt a se trimite la Prea On. oficiu protopresbiteral în Fabric (Timișora). Recurenții vor avé să se presente în sta biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic. — Vor fi preferiți acei recurenți, cari vor dovedi că sunt apți de a conduce corul vocal.

Comitetul parochial.

Cu consensul protopresb.: Dr. TR. PUTICI, m. p. inspector de școle.

—□—

Pentru stațiunea învățătorescă dela școala gr. or. română din **Chiralău**, inspectoratul Orađii-mari să escrie concurs cu termin de alegere pe 11/23 August a. c.

Emolumintele socotite în bani sunt 300 fl., afară de această cortel cu grădina de legumi, precum și stôlele cantonale dela funcțiunile obveninde.

Recursurile ajustate conform prescrișelor Stat. Org. și §-lui 6 art. XVIII din 1879 adresate comitetului parochial din Chiralău, să se trimită subscrisului în Oradea-mare până inclusive 8/20 August a. c. având recurenții în vre-o Duminecă ori sârbătoare a-se presenta în biserica din loc, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipicul bisericesc.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TOMA PACALA, m. p. protopop și inspector școlar.

—□—

Pentru deplinirea postului de învățător dela școala de fete gr. or. română din Igrîș, să escrie concurs cu termin de alegere pe 6/18 August a. c.

Emolumintele 1) În bani gata 200 fl.; 2) 33 Chibule grâu curat; 3) Cortel liber în natură cu una chilie, cuină și cămară; 4) Cinci florini pentru scripturistica; 5) 10 fl. pentru conferință. — Salariul și deputatul de grâu să solvesc anticipative pe fie-care lună.

Recurențele vor produce atestat: 1) Că sunt de religiunea gr. or. română; 2) Atestat de conduită; 3)

Testimoniu de cualificațiune; 4) Atestat despre desteritatea sa în lucruri de mână.

Recursurile astfeliiu provădute au a să substerne prin inspectorul cercual de școle Prea On. Domn Paul Miulescu, protopop în B.-Comloș (Comitatul Torontál) comitetului parochial gr. or. român din Igrîș.

Dat din ședința comitetului parochial gr. or. român din Igrîș, la 6/18 Iuliu 1897.

Gavrila Cionca, m. p. Panaiot Boerescu, m. p.
președinte. notariu.

În conțelegere cu mine: PAUL MIULESCU, m. p. prot. ases. consist. și inspector școlar.

—□—

Pentru stațiunea învățătorescă dela școala gr. or. română din **Șumugiu**, inspectoratul Orađii-mari să escrie concurs cu termin de alegere pe 16/28 August a. c.

Emolumintele sunt: socotite în bani numărar 335 fl. afară de această cortel cu grădina de legumi, precum și stolele cantonale dela funcțiunile obveninde.

Recursurile ajustate conform prescrișelor Stat. Org. și §-lui 6 art. XVIII. din 1879, adresate comitetului parochial din Șumugiu, să se trimită subscrisului în Oradea-mare până inclusive 12/25 August a. c. având recurenții în vre-o Duminecă ori sârbătoare a-se presenta în biserica din loc, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipicul bisericesc.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TOMA PACALA, m. p. protopop înșpec. or școlar.

—□—

Să escrie concurs pe următoarele stațiunii învățătoresci din inspectoratul Orađii-mari:

1) Chiribișiu, cu termin de alegere pe 11/23 August a. c.

2) Bogeiu, cu termin de alegere pe 12/24 August a. c.

3) Varviz, cu termin de alegere pe 12/24 August a. c.

4) Iteu, cu termin de alegere pe 13/25 August a. c.

5) Dornișora, cu termin de alegere pe 13/25 August a. c.

6) Șușturogiu, cu termin de alegere pe 14/26 August a. c.

7) Apateul-rom., cu termin de alegere pe 15/27 August a. c.

8) Bucurăie, cu termin de alegere pe 16/28 August a. c.

9) Cotigleț, cu termin de alegere pe 16/28 August a. c.

10) F. Oșorhei, cu termin de alegere pe 17/29 August a. c.

11) Leșiu, cu termin de alegere pe 17/29 August a. c.

Dotățiunea la fie-carele dintre stațiunile de sus este de 300 fl. afară de cortel cu intravilan de $\frac{1}{4}$ jugăr și afară de stolele cantonale.

Recursurile ajustate conform prescrișelor Stat. org. și §-lui 6 art. XVIII din 1879, adresate comitetului parochial din respectiva comună, să se trimită subscrisului în Oradea-mare cu trei zile înainte de alegere, având recurenții în vre-o Duminecă ori sârbătoare, a-se presenta în biserica din respectiva comună, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipicul bisericesc.

Comitetele parochiale.

În conțelegere cu: TOMA PACALA, m. p. protopop inspector școlar.